

HANDHAVINGARRANGEMENT COFFEESHOPS

De Burgemeester van de gemeente Heerenveen;

Overwegende, dat het in het belang van het gedoogbeleid inzake coffeeshop noodzakelijk wordt geacht om nadere regels te stellen ten aanzien van coffeeshops;

gelet op het bepaalde in artikel 174 Gemeentewet en artikel 13b Opiumwet;

B E S L U I T :

Vast te stellen het navolgende handhavingarrangement coffeeshops.

Aldus besloten d.d. 13-04-2016

De Burgemeester van Heerenveen,

de heer T.J. van der Zwan

1. Inleiding

Onder een coffeeshop wordt verstaan een inrichting zijnde een besloten ruimte waar verkoop en gebruik van softdrugs als bedoeld in artikel 3 van de Opiumwet plaatsvindt. Een coffeeshop is een alcoholvrije horecagelegenheid. De coffeeshop moet tevens voldoen aan de eisen die gesteld worden ten aanzien van overige horecabedrijven.

Er is sprake van een gedoogde coffeeshop indien de exploitant in het bezit is van een gedoogbeschikking van de burgemeester voor het exploiteren van een coffeeshop. Aan de gedoogbeschikking zijn voorwaarden verbonden. Bij overtreding van deze voorwaarden wordt bestuursrechtelijk en/of strafrechtelijk gehandhaafd.

In het handhavingsarrangement zijn afspraken opgenomen over gecombineerd optreden van gemeentebestuur, politie en OM, zodat duidelijk is hoe handhavend opgetreden gaat worden.

Doelstelling handhavingsarrangement

De bestuursrechtelijke keuze om een coffeeshop te gedogen is gekoppeld aan de eis dat dit gebeurt onder een handhavingsregime, waarin zeer strikt wordt opgetreden bij overtredingen van de gestelde gedoogvoorwaarden. Dit handhavingsarrangement zal duidelijkheid verschaffen in hoe er wordt opgetreden indien er zich overtredingen voordoen. Door een goed omschreven regelgeving geeft het handhavingsarrangement voor alle partijen (bewoners, ondernemer, gemeente, politie, OM) duidelijkheid over wat wel en niet mag en dat er consequent zal worden opgetreden bij overlast. Per overtreding is vastgelegd wat de sanctie is en hoe de verschillende partners hun bevoegdheden en instrumenten zullen aanwenden.

2. Landelijk kader

Het landelijke kader van het gedoogbeleid bestaat uit de Opiumwet en de Aanwijzing Opiumwet van het Openbaar Ministerie (OM). In artikel 3 van de Opiumwet staat het verbod op de verkoop van hennepproducten. Deze producten staan gespecificeerd op Lijst II van dezelfde wet.

De basis van het gedoogbeleid is de Aanwijzing Opiumwet van het OM. Onder strenge voorwaarden, die in de Aanwijzing staan beschreven, wordt er niet strafrechtelijk opgetreden tegen de verkoop van hennepproducten die op Lijst II staan. Deze voorwaarden gelden voor alle coffeeshops in Nederland. Het is niet mogelijk om als gemeente in het coffeeshopbeleid hiervan af te wijken. De voorwaarden worden ook wel aangeduid als AHOJGI-criteria.

Op grond van de AHOJGI-criteria is het voor een coffeeshop verboden te:

- Afficheren;
- Harddrugs te verhandelen;
- Overlast te veroorzaken;
- Jeugdigen onder de 18 jaar in de coffeeshop toe te laten of aan hen te verkopen;
- Grote hoeveelheden te verhandelen (niet meer dan 5 gram per persoon per transactie) of op voorraad te hebben (niet meer dan 500 gram);
- Toegang te verlenen en te verkopen aan anderen dan Ingezetenen van Nederland.

Voor de bestuursrechtelijke handhaving van de verboden in de zin van artikel 2 (verbod op aanwezigheid van harddrugs, Lijst I) en artikel 3 (verbod op aanwezigheid van softdrugs, Lijst II) Opiumwet is in die wet het artikel 13b opgenomen.

3. Juridisch kader

Artikel 13b Opiumwet is bij wet van 27 september 2007 gewijzigd. Op 1 november van dat jaar is de wijziging van het artikel in werking getreden en luidt het als volgt:

1. De burgemeester is bevoegd tot oplegging van een last onder bestuursdwang indien in woningen of lokalen dan wel in of bij woningen of zodanige lokalen behorende erven een middel als bedoeld in lijst I of II wordt verkocht, afgeleverd of verstrekt dan wel daartoe aanwezig is.
2. Het eerste lid is niet van toepassing indien woningen, lokalen of erven als bedoeld in het eerste lid, gebruikt worden ter uitoefening van de artseneerbereidkunst, de geneeskunst, de tandheekkunst of de diergeneeskunde door onderscheidenlijk apothekers, tandartsen of dierenartsen.

Gelet op het bovenstaande is artikel 13b dus toepasbaar op:

- Voor publiek toegankelijke lokalen en bijbehorende erven, zoals winkels en horecabedrijven (waaronder coffeeshops);
- Woningen en bijbehorende erven;
- Niet voor publiek toegankelijke lokalen en bijbehorende erven, zoals loodsen en bedrijfsruimten.

4. Reikwijdte van dit handhavingsarrangement

Dit handhavingsarrangement bevat, conform de voorschriften in de Aanwijzing Opiumwet, afspraken over het gecombineerd optreden van gemeente, politie en OM met betrekking tot de overtredingen op grond van het coffeeshopbeleid. Per gedoogdschrift is bepaald op welke wijze bestuursrechtelijk en/of strafrechtelijk wordt gehandhaafd. Dit handhavingsarrangement bepaalt overigens niet op welke wijze het toezicht wordt uitgevoerd. Het handhavingsarrangement voorziet niet de handhaving op bijvoorbeeld hennepsteelt.

5. Bestuursrechtelijk en strafrechtelijk optreden

De nadruk van de handhaving van de regelgeving ligt op bestuursrechtelijk terrein. In dit handhavingsarrangement komt voornamelijk de bestuursrechtelijke aanpak aan de orde. Voor de toepassing van bestuursrechtelijke sancties is gekozen voor een trapsgewijze aanpak. Dit houdt in dat bij een herhaling van de overtredingen, de sanctiemiddelen ingrijpender zullen zijn. De periode begint bij de constatering van de eerste overtreding. Volgt er binnen een jaar na de eerste constatering van een overtreding nieuwe overtredingen, dan zullen de sanctiemiddelen trapsgewijs ingrijpender zijn. Bij overtredingen in de categorieën F. (verstoring openbare orde), G. (artikel 13b Opiumwet, in voor het publiek toegankelijke lokalen en daarbij behorende erven niet zijnde coffeeshops), H. (Gedoogvoorwaarden coffeeshops) geldt een geldigheidsduur van 2 jaar. De samenwerking met de politie en het Openbaar Ministerie blijft van essentieel belang. Het gaat echter wel om twee gescheiden trajecten. Het bestuursrechtelijk en het strafrechtelijke traject kunnen zowel los van elkaar als gelijktijdig worden toegepast.

Strafrechtelijke handhaving

In de Opiumwet, en de daarop gebaseerde Aanwijzing, zijn regels vastgesteld voor het bezit, productie en distributie van drugs. De politie zal de overtredingen op grond van deze wet opsporen en constateren en een proces-verbaal opmaken. Het OM kan dan besluiten om tot vervolging over te gaan.

De strafrechtelijke handhaving zal zich in principe beperken tot de landelijk geldende AHOJGI- criteria. Daarbij geldt als uitgangspunt dat de inzet van het strafrecht een ultimum remedium is. Er wordt pas strafrechtelijk vervolgd als er bestuursrechtelijk is opgetreden. Bij overtreding van de overige gedoogvoorschriften zal overigens in eerste instantie alleen bestuursrechtelijk worden opgetreden. Alleen bij herhaalde overtredingen zal ook bij die criteria strafrechtelijk worden opgetreden, mits daar een wettelijke basis voor is.

Bij de strafrechtelijke handhaving wordt, net als bij de bestuursrechtelijke handhaving, uitgegaan van een recidivetermijn van drie jaar. De periode van drie jaar begint bij de constatering van de eerste overtreding.

6. Overige wetgeving

Niet alleen de gedoogbeschikking moet worden nageleefd, ook aan andere wet- en regelgeving, zoals bouw- en milieuregelgeving (waaronder Wet algemene bepalingen omgevingsrecht) en de Algemene Plaatselijke Verordening gemeente Heerenveen, moet worden voldaan. Overtredingen van deze overige wet- en regelgeving kunnen verschillen in aard en omvang. Dit is bepalend voor de manier waarop bestuursrechtelijk wordt gehandhaafd (schriftelijke waarschuwing, bestuursdwang of dwangsom). Per overtreding zal daarom bepaald worden op welke wijze zal worden gehandhaafd.

Controle op de Tabakswet (rookverbod) vindt plaats door de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit.

Bevoegdheden en vaststelling

Het handhavingsarrangement geldt als beleidsregels in de zin van artikel 1:3, lid 4 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb). Deze moeten op grond van artikel 3:42 Awb bekend worden gemaakt door publicatie.

Op grond van artikel 4:84 Awb wordt overeenkomstig gehandeld, tenzij dit voor een of meer belanghebbenden gevolgen zou hebben die wegens bijzondere omstandigheden onevenredig zijn in verhouding tot de met de beleidsregel te dienen doelen.

Vaststelling en inwerkingtreding

Dit arrangement wordt vastgesteld door de burgemeester. Het arrangement treedt de dag na bekendmaking in werking.

GEDOOGVOORWAARDEN COFFEESHOPS

Overtredingen	Bestuurlijke maatregelen	Openbaar Ministerie	Wettelijke grondslag
AHOJGI-criteria (A): – affichering	<ol style="list-style-type: none"> 1. Schriftelijke waarschuwing 2. Last onder dwangsom van € 500,- per keer met een maximum van € 1.500,- 3. Sluiting voor 1 maand 4. Sluiting voor 3 maanden 5. Intrekken exploitatievergunning en gedoogverklaring 	Aanwijzing Opiumwet 2012A021	Opiumwet
AHOJGI-criteria (H): – geen harddrugs	<ol style="list-style-type: none"> 1. Sluiting voor 6 maanden 2. Intrekken exploitatievergunning en gedoogverklaring 	Aanwijzing Opiumwet 2012A021	Opiumwet
AHOJGI-criteria (O): – overlast	<ol style="list-style-type: none"> 1. Afspraken maken met exploitant om overlast te beëindigen 2. Schriftelijke waarschuwing 3. Sluiting voor 1 maand 4. Sluiting voor 3 maanden 5. Intrekken exploitatievergunning en gedoogverklaring 	Aanwijzing Opiumwet 2012A021	Opiumwet
AHOJGI-criteria (J): – aanwezigheid van/verkoop aan jeugdigen	<ol style="list-style-type: none"> 1. Sluiting voor 3 maanden 2. Sluiting voor 6 maanden 3. Intrekken exploitatievergunning en gedoogverklaring 	Aanwijzing Opiumwet 2012A021	Opiumwet
AHOJGI-criteria (G): – verkoop meer dan 5 gram op eenzelfde dag aan dezelfde koper	<ol style="list-style-type: none"> 1. Waarschuwing 2. Sluiting voor 3 maanden 3. Sluiting voor 6 maanden 4. Intrekken exploitatievergunning en gedoogverklaring 	Aanwijzing Opiumwet 2012A021	Opiumwet
AHOJGI-criteria (I): – geen toegang voor en verkoop aan anderen dan ingezetenen van Nederland	<ol style="list-style-type: none"> 1. Waarschuwing 2. Last onder dwangsom van € 250,- per keer met een maximum van € 1.250,- 3. Sluiting voor 1 maand 4. Sluiting voor 3 maanden 	Aanwijzing Opiumwet 2012A021, afstemming in lokale driehoek	Opiumwet

Grotere handelsvoorraad: – Handelsvoorraad tussen 500 en 600 gram	1. Schriftelijke waarschuwing 2. Sluiting voor 1 maand 3. Sluiting voor 3 maanden 4. Intrekken exploitatievergunning en gedoogverklaring	Aanwijzing Opiumwet 2012A021	Opiumwet
Grotere handelsvoorraad: – Handelsvoorraad boven 600 gram	1. Sluiting voor 3 maanden 2. Sluiting voor 6 maanden 3. Intrekken exploitatievergunning en gedoogverklaring	Aanwijzing Opiumwet 2012A021	Opiumwet
Overige eisen: – overtreding overige vergunningvoorschriften – geen leidinggevende aanwezig – openings- en sluitingstijden – verkoop/aanwezigheid alcoholhoudende drank	1. Schriftelijke waarschuwing 2. Last onder dwangsom van € 500,- per keer met een maximum van € 1.500,- 3. Sluiting voor 1 maand 4. Sluiting voor 3 maanden 5. Intrekken exploitatievergunning en gedoogverklaring	Aanwijzing Opiumwet 2012A021	Opiumwet, APV

- Onder (schriftelijke) waarschuwing wordt verstaan: een schriftelijke vooraankondiging met in het vooruitzicht handhavend optreden zoals trapsgewijs in het handhavingarrangement staat beschreven.
- Bij affichering (A) geldt dat coffeeshops geen reclame mogen maken anders dan een summiere aanduiding op de betreffende lokaliteit, waarvan de afmetingen het formaat 1 meter x 0,50 meter niet mag overschrijden. Daarbij mag er achter de ramen niet nog eens een aanduiding zijn of reclame worden gemaakt door middel van posters. Tevens mag een prijslijst niet als poster achter het raam worden gehangen. Reclame door middel van elk medium is verboden. Hieronder vallen o.a. kranten, televisie, radio, internet, flyers, freecards, relatiegeschenken, posters, shirtreclame of andere objecten, waarop reclame kan worden gemaakt. Ook zogenaamd voorlichtingsmateriaal dat er op gericht is de verkoop levering of verstrekking van softdrugs te bevorderen en dat op enigerlei wijze gelieerd kan worden aan een coffeeshop valt hieronder.
Het betreft dan het kenbaar maken van de verkoop van softdrugs of de prijzen hiervan in combinatie met het adres van het verkooppunt. Daarnaast zijn ook kortingsacties of andere acties die de verkoop van softdrugs moeten stimuleren verboden.
- Bij harddrugs (H) geldt dat er geen harddrugs voorhanden mogen zijn en/of verkocht worden.
- Bij overlast (O) kan het bijvoorbeeld gaan om parkeeroverlast rond de coffeeshops, geluidhinder, vervuiling en/of overlast door voor- en nabij de coffeeshop rondhangende klanten. Bij overlast zal eerst worden geprobeerd om via afspraken met de exploitant de overlast te beëindigen. Dit kan bijvoorbeeld zijn dat de exploitant een portier aanstelt en/of dat de openings- of sluitingstijden van de coffeeshop worden beperkt in die zin dat de coffeeshop op de uren dat de overlast zich voordoet niet open is.
- Geen aanwezigheid van/verkoop aan jeugdigen (J): geen verkoop aan jeugdigen en geen toegang voor jeugdigen tot een coffeeshop. Bij jeugdigen (ook wel minderjarigen genoemd) gaat het om personen jonger dan 18 jaar. De coffeeshophouder dient vast te stellen dat degene die hij de toegang verleent tot de coffeeshop en degene aan wie hij verkoopt, meerderjarig is. Het tonen van een geldig identiteitsbewijs is een instrument waarmee de coffeeshophouder dat kan vaststellen. Een (eerste) sluitingstermijn van 3 maanden wordt in het algemeen redelijkerwijs

noodzakelijk geacht om overtredingen met jeugdigen te beëindigen en te voorkomen. Daarbij speelt een rol dat de loop naar de coffeeshop wordt beëindigd alsmede de bekendheid daarvan als inrichting waar minderjarigen terecht kunnen. Bij recidive wordt een langere sluitingstermijn noodzakelijk geacht.

- Geen verkoop van grote hoeveelheden per transactie (G): dat wil zeggen hoeveelheden groter dan geschikt voor eigen gebruik (=5 gram). Onder 'transactie' wordt begrepen alle koop en verkoop in één coffeeshop op eenzelfde dag met betrekking tot eenzelfde koper.
- Het I-criterium (Ingezetenen) geldt per 1 januari 2013 in heel Nederland. Praktisch gezien, zoals aangegeven in de brief van de Minister van Veiligheid en Justitie aan de Tweede Kamer, betekent het I-criterium:
 - a. alleen toegang voor ingezetenen van Nederland tot de coffeeshop en verkoop aan ingezetenen van Nederland.
 - b. onder ingezetenen wordt verstaan: een persoon die zijn (woon)adres heeft in een gemeente van Nederland.
 - c. de coffeshophouder dient vast te stellen dat degene die hij toegang verleent tot de coffeeshop en aan degene aan wie hij verkoopt, ingezetene van Nederland is¹.

Het tonen van een geldig identiteitsbewijs of verblijfsvergunning in combinatie met een uittreksel GBA zijn instrumenten waarmee de coffeshophouder het ingezetenschap kan vaststellen.

Heerenveen heeft geen grote toestroom van toeristen die alleen voor een bezoek aan de coffeeshop komen. Bovendien is er ook geen overlast bekend rond het toelaten van niet-ingezetenen. Dit vraagt om lokaal maatwerk. Deze ruimte wordt ook geboden in de brief van de Minister van V&J van 19 november 2012. Dit betekent dat handhaving op het I-criterium in Heerenveen geen hoge prioriteit behoeft, het wordt meegenomen in de reguliere controles van de politie. De strafrechtelijke handhaving is een eigenstandige bevoegdheid van het OM. Over de toepassing daarvan vindt afstemming plaats in de lokale driehoek. Voorsnog wordt de controle door de politie op de naleving van het I-criterium meegenomen in de reguliere controles (4x per jaar).

Het lokale driehoeksoverleg stelt de maximale handelsvoorraad van gedoogde coffeshops vast. De voorraad mag in elk geval niet de 500 gram te boven gaan.

¹ Brief Minister V&J van 19 november 2012, kenmerk 321025.